

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere

Liite valtuustoaloitevastaukseen
20.11.2025

Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Opiskeluhuollon ammattilaisen arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada ammattilaiselta riittävä tuki, ohjaus ja tarpeen mukainen hoito. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskeluhoollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa.

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen (terveystarkastukset), kansallisen rokotusohjelman toteuttaminen, tartuntatautilain mukaiset rokotukset sekä opintoihin liittyvät rokotteet. Lisäksi tehtäviin kuuluvat sairaanhoitopalvelut, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto. Kuraattorin työ toisella asteella painottuu opiskelun, ihmissuhteiden, tunne-elämän, elämänhallinnan ja itsenäistymisen tukemiseen. Toisen asteen psykologin työ painottuu tavoitteellisiin keskustelukäyntijaksoihin mielenterveyteen ja elämän kriisitilanteisiin liittyen.

Lukuvuoden 2024-2025 raportointitietoa

Lukioiden opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitajien vastaanottokäynneissä painottui ennaltaehkäisevät käynnit (41%) sekä muut, esim. fyysiseen terveydentilaan liittyvät syyt (41%). Mielenterveyteen liittyviä käyntejä oli noin viidennes (18%). Kuraattorin vastaanotolle ohjautuneiden opiskelijoiden tulostyistä 36% liittyi tunne-elämään, psykologien osalta tämä tulosyö oli 77%:lla.

Toisen asteen ammatillisten oppilaitosten opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitajien vastaanottokäyntien syyt jakautuivat tasaisesti: ennaltaehkäisevät käynnit (38%) sekä muut syyt (32%). Mielenterveyteen liittyviä käyntejä oli noin kolmannes (30%). Lääkäreiden vastaanottojen käyntisyö painottuvat vahvasti mielenterveyteen, jopa 2/3 käynneistä ovat mielenterveyteen liittyviä. Kuraattorin vastaanotolle ohjautuneiden opiskelijoiden tulostyistä 22% liittyi tunne-elämään, psykologien osalta tämä tulosyö oli 83%:lla ohjautuneista.

Opiskeluhoitopalvelujen saavutettavuus

Opiskeluhoollon työntekijöiden nimet ja yhteystiedot toivotaan löytyvän kaikkien oppilaitosten omilta verkkosivuilta sekä wilmasta. Oppilaat/opiskelijat ja hoitajat voivat ottaa yhteyttä suoraan opiskeluhoollon ammattilaiseen puhelimitse, tekstiviestillä tai Wilma -viestillä. Tietoturvan vuoksi suositellaan yhteydenottoa puhelimitse. Opiskeluterveydenhuollossa on käytössä avoin

vastaanotto, ilman ajanvarausta, digitaalisista palveluista käytössä ovat yhteydenottolomake ja digitaalinen ajanvaraus. Opiskeluhuollon ammattilaiset käyvät aloittavissa opiskelijaryhmissä esittäytymässä lukukauden aluksi.

Oppilaan/opiskelijan luvalla yhteydenoton voi tehdä myös perheenjäsen, ystävä, koulun/oppilaitoksen henkilökunta tai muu yhteistyökumppani. Palvelut ovat ensisijaisesti lähipalveluita. Etä-vastaanottoja (Flowmedic) voidaan järjestää joustavasti.

Opiskeluhuollon ammattilaisten rekrytointihaasteisiin liittyen saattaa tulla katkoksia palveluihin jonkun ammattilaisen osalta. Vajetilanteissa palveluja tarjoavat ensisijaisesti muut opiskelu-huollon ammattilaiset ja ammatillisissa asioissa sovitut konsultaatiotyöparit. Opiskeluterveydenhuollon keskitetty tiimimalli (Tullinkulmassa, Tredu Santalahdentiellä ja Tredu Hepolamminkadulla) helpottaa vajetilanteiden palveluiden järjestämistä.

Terapiatakuu

Terapiatakuulla (tullut voimaan 1.5.2025) tarkoitetaan, että lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten tulee päästä tiettyihin mielenterveyspalveluihin viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun tarve on todettu. Terapiatakuu koskee lyhytpsykoterapiaa terveydenhuollossa sekä määrämuotoisia lyhytinterventioita sosiaalihuollossa ja terveydenhuollossa. Pirkanmaan hyvinvointialueen opiskeluhoollon määrämuotoiseksi lyhytinterventioksi mielialaoireisiin on päätetty ottaa käyttöön intersoonallinen ohjanta (IPC). Menetelmään on koulutettu terveydenhoitajia ja kuraattoreita. Menetelmän toteutumista seurataan säännöllisesti.

Kehittäminen ja yhteistyö

Pirkanmaan hyvinvointialueen opiskeluhoollon on lokakuussa 2025 toteutettu kysely hyvinvointialueen ammattilaisille (terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori) yhdyspinnan toimivuudesta pedagogisen yhteistyön, yksilökohtaisen monialaisen yhteistyön sekä yhteisöllisen työn osalta. Opiskelijoiden on mahdollista antaa asiakaspalautetta eri kanavien kautta. Kyselyiden ja palautteiden tuloksia hyödynnetään kehittämisessä.

Osana hyvinvointialueen lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisohjelmaa kehitetään yhteistyössä opetuksen järjestäjätahon, huoltaja- ja opiskelijaedustajien kanssa psykoedukaation toimintamallia kouluihin ja oppilaitoksiin sekä vahvistetaan oireilevien lasten ja nuorten varhaista tunnistamista ja tukea.

Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyön sujumista on haastanut hyvinvointialueen organisaation järjestäytyminen ja siirtymän mukanaan tuomat tarpeet tarkastella, kehittää ja linjata ensin omia sisäisiä toimintamalleja. Hyvinvointialueen opiskeluhoolltopalveluiden osalta ollaan valmiita osallistumaan kehittämistyöhön matalan kynnyksen tuen lisäämiseksi opiskelijoille.

Lisätietoja antavat

Heidi Härmä, opiskeluhoollon palvelupäällikkö, heidi.harma@pirha.fi
Sirpa Tikka, opiskeluhoollon palvelupäällikkö, sirpa.tikka@pirha.fi